

15 LAT ZWIĄZKU GMIN NAD IŁŻANKĄ

ZWIĄZEK ZE SZLAKAMI

W 2005 r. z budżetu Związku Gmin nad Iłżanką wygospodarowano środki na wytyczenie sieci szlaków rowerowych (260 km). W celu ich promocji wydano przewodnik, który jest bezpłatnie dostępny w urzędach gmin oraz przygotowano schematyczne tablice informacyjne o szlakach o wymiarach 0,6*0,4 m (po 10 sztuk na gminę), które rozmieszczono przy szkołach i w miejscach skrzyżowania tras. Na początku 2006 r. wydano papierową mapę turystyczną każdej gminy wchodzącej w skład związku, a następnie wykonano po 2 tablice o wymiarach 2,5 m * 1,25 m prezentujące walory turystyczne i infrastrukturę obszaru. Ustawiono je w największych miejscowościach gmin.

Szlaki na obszarze związku zostały zaprojektowane z myślą o turystach z okolicznych miast – przede wszystkim Radomia, Ostrowca i Lipska. Lokalne samorządy starają się jednak popularyzować turystykę rowerową wśród mieszkańców własnych gmin.

Na grupę docelową akcji promocyjnej wybrano młodzież, a konkretnie uczniów szkół gimnazjalnych. Dla nich w ostatni weekend września 2006 r. zorganizowano I Rajd „Po szlakach Związku Gmin nad Iłżanką”.

Organizat
orami imprezy
były Klub
Turystyki
Kolarskiej
i Wspinaczki
„Adept”
działający przy
Oddziale
Miejskim PTTK
w Radomiu oraz
Związek Gmin
nad Iłżanką.
Rozpoczęc
ie imprezy
odbyło się na
zamku w Iłży.

Wszystkim uczestnikom rozdano specjalne odblaskowe kamizelki rowerowe, kolorowe mapy z trasą rajdu, pamiątkowe znaczki oraz Książeczki Turystki Kolarskiej oraz umożliwiono bezpłatne zwiedzenie wieży zamkowej.

W imprezie wzięło udział 97 uczniów, 10 nauczycieli-opiekunów oraz 8 osób obsługi z Klubu „Adept”. Uczestnicy znajdowali się pod stałą opieką medyczną. Bezpieczeństwo w miejscach skrzyżowań z drogami krajowymi, a na terenie gmin Ciepłólów i Chotcza, na całej trasie przejazdu, zapewniała policja.

Pierwszego dnia trasa wiodła z Iłży szlakiem czarnym do Kotlarki, szlakiem żółtym do Prędocina, zielonym do Podjedlanki, czerwonym do Małomierzyc i Ięśniczówki, w której na uczestników czekały ognisko, ciepły posiłek, napoje i słodycze. Dalsza droga prowadziła przez Kowalków, szlakiem żółtym do Ostrownicy i czarnym do Kazanowa.

W gimnazjum w Kazanowie zorganizowano nocleg, podano obiad i kolację, a wieczorem urządzono ognisko. Następny dzień uczestnicy rozpoczęli śniadaniem. Po nim wyruszyli w drogę szlakiem niebieskim do Ranachowa. Tam przeprawili się przez most na Iłżance. Obiad przygotowano w gimnazjum w Ciepłowie, skąd szlakiem czerwonym przez Kawęczyn, Tymienicę i Gustawów przejechano do Chotczy-Józefów.

Na terenie dawnego boiska gminnego w Chotczy zorganizowano pożegnalne ognisko. Wzięli w nim udział również wójtowie gmin Chotcza, Kazanów i Ciepłólów oraz

burmistrz Iłży. Każda ze szkół biorących udział w rajdzie otrzymała nagrody ufundowane przez władze Związku Gmin nad Iłżanką. Były wśród nich kaski rowerowe, lampki rowerowe, zestawy do nauki pływania i inne gadzety.

I Rajd „Po szlakach Związku Gmin nad Iłżanką”
29-30 września 2006 r.
1 dzień

Po przemówieniu przewodniczącego związku, rozdaniu nagród i wspólnym zdjęciu młodzież zajęła miejsca w gimbusach, rowery zostały zapakowane na samochody i każdy ruszył w swoją stronę.

Impreza ma zostać na stałe wpisana do kalendarza Związku Gmin nad Iłżanką. Ustalono, że jej uczestnikami będą uczniowie szóstych klas szkoły podstawowej oraz pierwszych klas gimnazjów. Wybór taki wynika z celów, jakie ma spełnić rajd.

Po pierwsze ma on zaznajomić młodych ludzi ze sposobami bezpiecznego poruszania się po drogach, wyczulić ich na kwestię odpowiedniego oświetlenia roweru i konieczności korzystania z kasków rowerowych oraz odzieży odblaskowej.

Po drugie ma zachęcić młodzież do uprawiania turystyki i krajoznawstwa, do samodzielnego poznawania najbliższej okolicy, „małej ojczyzny”.

Nie należy zapomnieć o najważniejszym zapewne dla uczestników elemencie, czyli spędzaniu czasu z rówieśnikami z innych gmin, sprzyjającemu

nawiązaniu kontaktów, poznaniu się i integracji.

W kolejnych latach rajd rowerowy szlakiem Związku Gmin nad Iłżanką organizowany był w coraz większych rozmiarach, aż uzyskał rangę największego wielodniowego rajdu rowerowego organizowanego w subregionie radomskim.

Co roku organizatorzy dokonują zmian w przebiegu trasy rajdu. Zmianie ulegają także początek i zakończenie rajdu. W ostatnim oku rowerzyści rozpoczęli swoją przygodę od Chotczy, w Wielgiem na terenie gminy Ciepiałów odpoczęli

na noclegu, aby następnie przez gminę Kazanów dojechać do kolejki wąskotorowej na terenie miasta i gminy Iłża.

Organizacja tak dużej imprezy jest wyzwaniem, nie tylko organizacyjnym, ale i finansowym. Żaden z biorących w niej udział samorządów nie zdecydowałby się na nią samodzielnie, ale kiedy obowiązki i obciążenia zostały rozłożone - całość przybrała formę godną naśladowania.

Już dzisiaj zapraszamy na kolejny rajd szlakiem Związku Gmin nad Itzą, który odbędzie się w dwóch terminach:

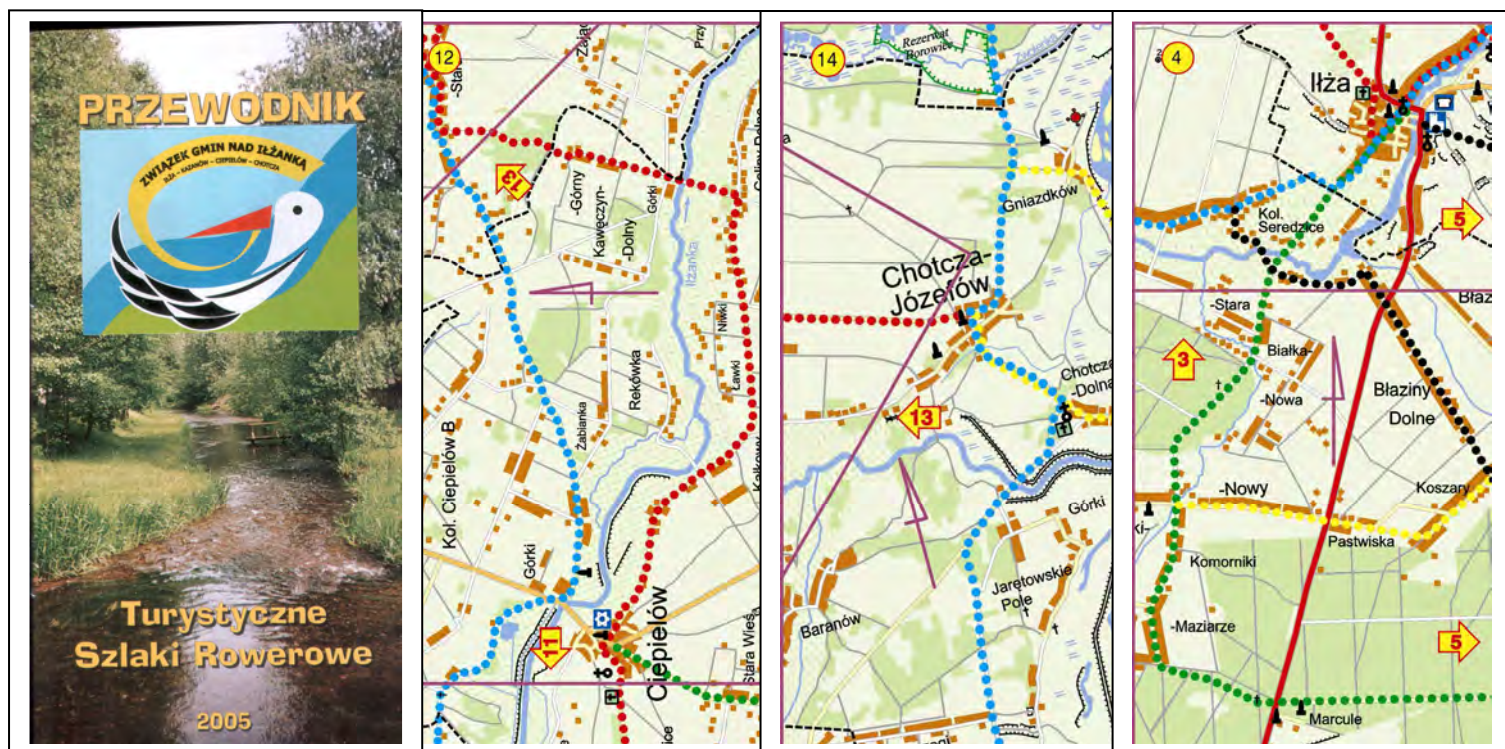
- 1) Dla dzieci młodszych w dniach 16-17 września 2010 roku,**
- 2) Dla młodzieży i dorosłych w dniach 23-24 września 2010 roku,**

Szczegółowe informacje znajdziecie Państwo na stronie internetowej :

www.ilzanka.pl

PRZEWODNIK – TURYSTYCZNE SZLAKI ROWEROWE

Aby ułatwić turystom rowerowym poruszanie się po szlakach Związku Gmin nad Itzą, władze związku opracowały i wydały specjalny przewodnik turystyczny. Przewodnik jest dostępny w gminach (do wyczerpania się nakładu) oraz na stronie internetowej Związku www.ilzanka.pl

MAPY – TURYSTYCZNE

Dla każdej gminy z osobna wydaliśmy specjalne mapy gmin z oznaczeniami szlaków rowerowych w skali 1:50 000 z oznaczeniem szlaków rowerowych, miejsc pamięci narodowych oraz zabytków. Mapa każdej gminy została zamieszczona na ostatniej stronie niniejszego opracowania. Do pobrania także na stronie internetowej www.ilzanka.pl

Z

SKALA 1: 100 000

CIEPIELÓW - GMINA INWESTUJĄCA W PRZYSZŁOŚĆ

Gmina Ciepiałów jest wiejską gminą o powierzchni 135 km² tj. 13530 ha, położoną w południowo - wschodniej części województwa mazowieckiego. Centrum gminy - miejscowość Ciepiałów leży w

malowniczej dolinie rzeki Iłżanki i jest położona na szlaku komunikacyjnym Warszawa - Tarnobrzeg, pośrodku powiatowych placówek administracyjnych mających siedziby w Lipsku i Zwoleń. Gmina Ciepiałów wchodzi w skład powiatu lipskiego.

Obecnie gmina liczy 6062 mieszkańców, co daje średnią gęstość zaludnienia 45 mieszkańców na 1 km². W przeszłości gmina była prężnym ośrodkiem handlowym.

Uzyskane przez miejscowość Ciepiałów w 1584 roku prawa miejskie, utraciła 1870 roku. Na terenie gminy znajduje się 29 jednostek pomocniczych - sołectw, na których funkcjonuje 1387 indywidualnych gospodarstw rolnych.

Ostatnie lata to przełom w zakresie infrastrukturalnego rozwoju gminy. Samorząd wybudował między innymi: - ponad 161 km nowych sieci wodociagowych, podłączając do wodociagu kolejnych 1165 indywidualnych odbiorców. Zmodernizowano stację uzdatniania wody, obecnie buduje się nową stację w Kunegundowie. W pełni rozwiązano system oświetlenia ulicznego, rekultywuje się wysypiska śmieci, bezpłatny system

segregacji odpadów działa już piąty rok. W ostatnich czterech latach wybudowano ponad 46 km nowych asfaltowych dróg.

Gmina Ciepiałów to miejsce gdzie tworzyli Adolf Dygasiński, Wacław Karczewski, swoje najpiękniejsze obrazy namalował Jacek Malczewski. To także miejsce pierwszego wielkiego mordu żołnierzy polskich podczas II wojny światowej, do którego doszło w Dąbrowie w dniu 8 września 1939 roku oraz miejsce tragedii spalenia żywcem 33 Polaków za ukrywanie Żydów w miejscowościach: Rekówka i Stary Ciepiałów.

W rocznicę mordu, przypadającą w każdą drugą niedzielę września, przeprowadzana jest rekonstrukcja historyczna walk jakie rozegrały się pod Dąbrową. Szczególną uwagę samorząd gminy zwraca na rozwój bazy ogólnospołecznej,

tworząc między innymi miejsca rekreacji i odpoczynku. Ze środków unijnych zmodernizowano park w centrum Ciepiałowa, który stał się wizytówką na całe Mazowsze. W parku zainstalowano plac zabaw dla dzieci. Kolejnym unijnym zadaniem było zmodernizowanie domu ludowego w Wielgiem, przy którym wybudowano plac zabaw dla dzieci i zespół wielofunkcyjnych boisk. W budynku po szkole w Pcinie

uruchomiono dzienny zakład fizjoterapii.

Na terenie całej gminy na potrzeby najmłodszych dzieci wybudowano sześć nowoczesnych placów zabaw, wybudowano trzy nowe wielofunkcyjne zespoły boisk sportowych.

W Antoniowie, w Wielgiem i Ciepiałowie uruchomiono bezpłatne ogólnodostępne kawiarenki internetowe.

CHOTCZA – GMINA DBAJĄCA O SVOJE ŚRODOWISKO

Gmina Chotcza położona jest w południowo-wschodniej części województwa mazowieckiego, nad brzegiem środkowej Wisły. Na terenie

gminy swoje ujścia do Wisły mają dwie rzeki:

Iłżanka i Zwolenia. Chotcza sąsiaduje z

gminami: Solec n/Wisłą, Lipsko, Ciepiałów, Przyłęk, Zwoleń (woj. mazowieckie) oraz Wilków i Łaziska (woj. lubelskie).

Obszar gminy to 8882 ha zamieszkałe przez ok. 2800 osób. Sieć osadniczą tworzy 17 sołectw, z których żadne nie ma więcej niż 300 mieszkańców.

Północną granicę gminy stanowi dolina rzeki Zwoleński z prawie naturalną szatą szuwarowo-bagienną i lasem łągowym. Jej dolny odcinek to Obszar Krajobrazu Chronionego „Dolina rzeki Zwoleński”. Odznacza się on bogatym i różnorodnym zbiorowiskiem fauny i flory. Jest miejscem bytowania i rozrodu żółwia błotnego.

Dużą atrakcją krajobrazową gminy jest dolina Wisły, która w tym miejscu stanowi cenny pod względem przyrodniczym fragment dużej rzeki nizinnej o naturalnym charakterze, jednej z ostatnich w tym stanie w Europie. Charakteryzuje się szerokim korytem, licznymi wyspami i piaszczystymi łachami. Brzegi i tarasy porastają wikliny nadrzeczne, resztki lasów łągowych (wierzbowo-topolowe), zbiorowiska szuwarowe i wodne, a odsypy rzeczne i wyspy zajmują szuwały piaskowe. Tak kształtująca się roślinność wpływa na bogactwo awifauny tego terenu. W całej dolinie stwierdzono występowanie ponad 320 gatunków ptaków, w tym 180 gatunków łągowych. Na odcinku rzeki rejonie gminy Chotcza gnieździ się około 40 gatunków ptactwa wodno-błotnego min. Rybitwa białoczelna, derkacz, ostrzygojad, sieweczka obrożna.

W Wiśle występuje kilka gatunków ryb m.in. cierniki, sumy, jazie, leszcze, liny, szczupaki i karpie.

Kolejną atrakcją krajobrazową gminy Chotcza są znajdujące się we wsi Kijanka dwa pomniki przyrody: dwustuletnia lipa drobnolistna i dąb szypułkowy liczący 300 lat.

Zróżnicowanie krajobrazowe gminy Chotcza, bogactwo i różnorodność fauny i flory, warunki klimatyczne, charakter gospodarki rolnej, zasoby wód i lasów oraz brak przemysłu stanowią korzystne i atrakcyjne warunki dla turystyki i wypoczynku.

Piękne krajobrazy, czyste wody i zdrowe powietrze są głównym bogactwem tej typowo rolniczej gminy, dlatego też ochronę tego bogactwa uznano za cel priorytetowy.

Działania władz samorządowych w ostatnich latach ukierunkowane były i są na ochronę środowiska naturalnego i tworzenie infrastruktury, mającej ułatwić życie mieszkańcom gminy i uczynić gminę atrakcyjniejszą dla turystów. Tak więc gmina dopracowała się w każdej wiosce dróg (których naprawdę nie musi się wstydzić), wodociągów, telefonów, selektywnej zbiórki odpadów.

Ludność z terenów Chotczy podczas II wojny brała czynny udział w walce z okupantem, tutaj w październiku 1944 r. nastąpiło przełamanie frontu na Wiśle.

Z wojny Chotcza wyszła z ogromnymi stratami zarówno materialnymi jak również w ludności. Bohaterstwo to zostało uhonorowane Krzyżem Grunwaldu II klasy jaki Chotcza otrzymała w 1958 r. Czas ten przypominają miejsca pamięci w Chotczy Dolnej, Chotczy Górnej i Gniazdkowie.

IŁŻA – MIASTO I GMINA SUKCESU GOSPODARCZEGO

Iłża jest jednym z najstarszych i najbardziej malowniczych miast powiatu radomskiego, położone jest w dolinie Iłżanki, na pograniczu Gór Świętokrzyskich i Niziny Mazowieckiej. To leżące przy szosie Warszawa – Rzeszów miasteczko sąsiaduje z Radomiem, Lipskiem, Starachowicami.

Miasto i Gmina Iłża obejmuje obszar 25585 ha (w tym miasto 1583 ha.). Gmina posiada 17 ha uzbrojenia pod budowlę przemysłowe. Ludność ogółem 16771 mieszkańców (w tym miasto 5427) Iłża jest gminą typowo rolniczą. W rolnictwie zatrudnionych jest około 70 % ludności, w przemyśle ok. 20 %, a ok. 10 % w rzemiośle, handlu i usługach. Taka struktura ekonomiczna powoduje że miasto w dużym stopniu pełni rolę lokalnego ośrodka wymiany handlowej. Na terenie gminy działa 592 podmioty gospodarcze, w tym ok. 80 % stanowi sektor prywatny.

W okolicy Iłży występują niezwykle piękne, zajmujące kilkanaście hektarów rozlewiska rzeki Iłżanki. Można w nich spotkać rzadkie i chronione gatunki roślin oraz zwierząt. Ponadto Iłżę otaczają kompleksy leśne Puszczy Iłżeckiej w

których występują różnorodne gatunki zarówno flory jak i fauny także rzadkie okazy, takie jak: orlik krzykliwy, bocian czarny, borsuk, jak również spotkać można łosia.

Bogata historia miasta sięgająca XII wieku pozostawiła po sobie bogatą spuściznę dziejową. Do najciekawszych obiektów turystycznych zalicza się: zespół zamkowy wraz z basztą, stanowiący punkt widokowy okolic Iłży. Zamek jest to widoczna z oddali wyniosła ruina posiadająca niezwykłą historię. Około 1340 r. Jan Grot wystawił na miejscu pierwotnej drewnianej warowni biskupów krakowskich gotycki zamek murowany. W początkach XVI w. zamek odnowiono, natomiast ok. 1560r. nadano mu

formę renesansowej rezydencji. Po latach zapomnienia, na wzgórzu zamkowym znów tętni życie, powróciły dawne czasy i obyczaje, a to za sprawą Turnieju Rycerskiego organizowanego przez naszą społeczność. Innym znanym zabytkiem jest Kościół Farny. Powstał on

w miejscu nieistniejącego już kościoła gotyckiego w XVII wieku. Swój obecny kształt budowla zawdzięcza biskupowi krakowskiemu Marcinowi Szyszkowskiemu, który fundował ją w okresie rozbudowy. Szczególnie imponująco wygląda ołtarz główny pochodzący z 1629 r. z licznymi figurami świętych, a także kaplica Świętego Krzyża.

Innym cennym zabytkiem architektury sakralnej jest Kościół Św. Ducha, zbudowany w 1448 r. Przez ostatnie 4 lata władze Iłży przeznaczały rocznie olbrzymie środki na inwestycje związane infrastrukturą gminy. Powstało wiele nowych dróg asfaltowych, wybudowano nową sieć wodociągowej we wschodniej części gminy. W samym mieście powstało 10 tysięcy metrów kwadratowych nowej nawierzchni na chodnikach i drogach.

Dokończono również budowę instalacji sanitarnej w Iłży. Władze gminy szczególną troską objęły oświatę i kulturę. Przeprowadzono termomodernizację szkoły podstawowej w Jasieńcu Iłżeckim, rozpoczęto remont szkoły podstawowej w Iłży, gdzie wymieniono kotłownię z węglowej na gazową oraz wymieniono okna. Placówki oświatowe zostały wyposażone w pracownie komputerowe oraz uzyskały dostęp do internetu. Nowy, estetyczny wygląd uzyskał także Dom Kultury w Iłży, gdzie przeprowadzono generalny remont. W celu wykorzystania turystycznych walorów Ziemi Iłżeckiej powstaje kompleks rekreacyjno - kulturalny. W jego skład wchodzi hala sportowa przy gimnazjum, Dom Kultury w Iłży oraz Miejsko - Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji. Władze Iłży podjęły starania do zmniejszenia bezrobocia w regionie. W tym celu Iłża została włączona do Specjalnej strefy Ekonomicznej Starachowice jako osobna Podstrefa. Dzięki temu inwestorzy będą mogli liczyć na ulgi

i zwolnienia. W celu zachowania nienaruszonego charakteru terenów wokół Iłży, zostały podjęte działania mające na celu neutralizację istniejących zagrożeń oraz działania profilaktyczne np. rozbudowa oraz modernizacja oczyszczalni ścieków, promowanie ekologicznego rolnictwa oraz zapewnienie racjonalnej gospodarki odpadami.

KAZANÓW – GMINA MALOWNICZYCH KRAJOBRAZÓW

Gmina Kazanów zajmuje powierzchnię 94,76 km² i liczy 24 sołectwa. Położona jest w województwie mazowieckim, w południowo - zachodniej części powiatu zwoleńskiego. Graniczy: od północy z Gminą Tczów i miastem i Gminą Zwoleń, od wschodu z Gminą Ciepiałów, od południa z Miastem Iłżą oraz od zachodu z Miastem i Gminą Skaryszew. Największą miejscowością Gminy jest Kazanów, pełniący funkcję centrum administracyjno - gospodarczego Gminy.

Gmina Kazanów liczy 4.967 mieszkańców. Około 80 % mieszkańców Gminy w wieku produkcyjnym pracuje w rolnictwie. Wskaźnik zatrudnienia wynosi 26 osób na 100 ha. Średnia wielkość gospodarstw na terenie gminy to 7,4 ha. Na terenie gminy funkcjonuje

110 podmiotów gospodarczych prowadzących działalność gospodarczą.

Największą rzeką przepływającą przez obszar gminy jest Iłżanka. Ogólna długość wynosi 76,8 km, z czego w obszarze gminy Kazanów ponad 20 km. Na terenie gminy Kazanów występują duże obszary leśne są to przede wszystkim lasy sosnowe i mieszane (sosna, dąb). W lasach tych spotkać można rośliny chronione oraz zwierzęta będące pod ochroną. Dolna rzeki Iłżanki wraz z przyległymi do niej lasami stanowi atrakcyjny teren do rekreacji i wypoczynku, rozwoju agroturystyki, budownictwa letniskowego, gdyż w pobliżu nie ma dużych zakładów przemysłowych zanieczyszczających środowisko naturalne.

W dolinie rzeki Iłżanki mieszczą się działki przeznaczone pod budownictwo letniskowe. Na terenie Gminy można zlokalizować obiekty dla rozwoju różnych form wypoczynku takich jak np. zbiorniki wodne, nowe młyny wodne, lokalna gastronomia z miejscami noclegowymi, domy pracy twórczej, ogólnodostępne tereny wypoczynkowo - rekreacyjne, pola biwakowe itp.

Przez ostatnie lata gmina przeprowadziła wiele inwestycji w zakresie zrównoważonego rozwoju gminy. Do najważniejszych osiągnięć należą między innymi: budowa oczyszczalni ścieków wraz z siecią kanalizacyjną, kontynuacja budowy wodociągów gminnych, budowa nowych dróg asfaltowych oraz chodników z kostki brukowej. Zdaniem zrealizowanym przy pomocy środków unijnych była modernizacja

parku w centrum Kazanowa. Gmina systematycznie przeprowadza remonty i modernizacje w placówkach oświatowych oraz nie zapomina również o potrzebach Ochotniczych Straży Pożarnych.

Na terenie gminy Kazanów znajdują się liczne obiekty stanowiące dziedzictwo kulturowe są to : obiekty zabytkowej architektury:

- zespół kościelny wybudowany w latach 1788 - 1790 w Kazanowie;
- kapliczki przydrożne w Kowalkowie, Osuchowie, Dębnicy, Kopcu i Niedarczowie;
- miejsca pamięci narodowej z okresu wojen szwedzkich, I i II wojny światowej:
 - mogiły z okresu I i II wojny światowej;
 - pomnik z czasów wojen szwedzkich w Niedarczowie;
 - mogiły rozstrzelanych w 1942 roku;
 - zbiorowa mogiła Partyzantów;
 - pomnik Ofiar Terroru z lat 1939 -1945 w Kazanowie;
 - pomnik Ku Czcii Pomordowanych Mieszkańców Kazanowa i okolic;
 - pomnik poległych w walce z okupantem hitlerowskim w Kazanowie

Istotne znaczenie mają dobra kultury

wpisane do Centralnego Rejestru Konserwatora Zabytków:

- cmentarz grzebalny gminy żydowskiej użytkowany od połowy XVIII wieku do 1942 roku;
- cmentarz parafialny rzymsko - katolicki założony w 1807 roku.

Figury zabytkowe należą do nich:

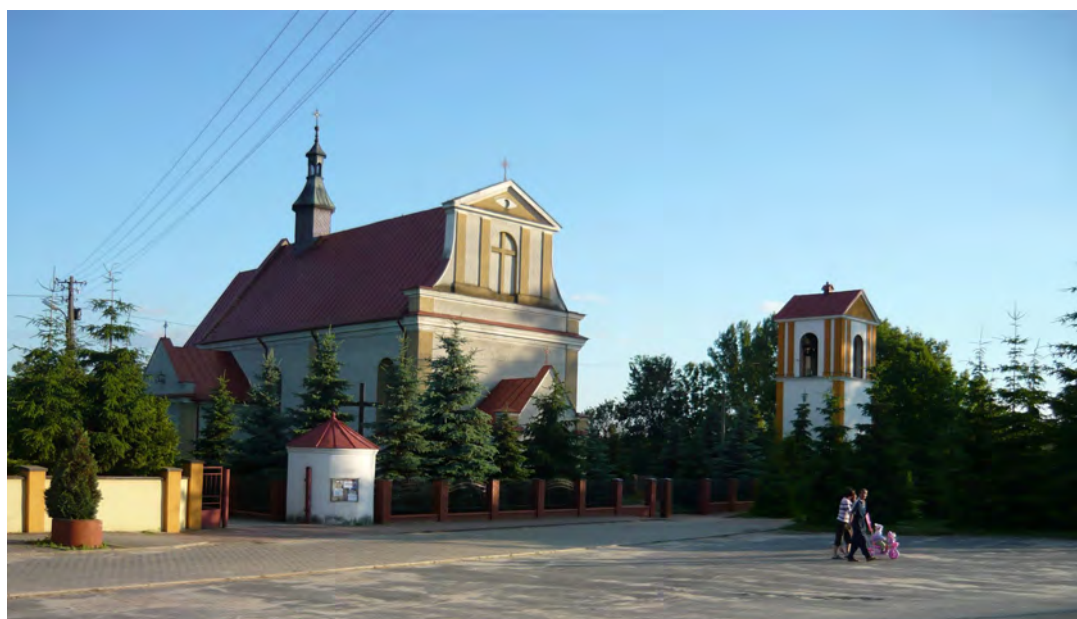
- kaplica pod wezwaniem św. Małgorzaty Panny i Męczennicy, zbudowana w 1843 roku przez Antoniego Amanowicza;

- figura św. Jana

w Osuchowie -

najstarszy
zabytek
wskazujący na
miejsce dawnego
dworu w
miejscowości
Osuchów

Do
obiektów
zabytkowych
zaliczyć można
również młyny
wodne znajdujące
się w miejscowościach: Kroców, Niedarczów, Ruda i Kowalków.

JAK PIĘKNIE JEST NAD NASZĄ IŁŻANKĄ

